

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO OBRANE

Zagreb, rujan 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2012.	11
	Ciljevi i područja revizije	11
	Metode i postupci revizije	11
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.	11
	Nalaz za 2012.	14
III.	MIŠLJENJE	18

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-01/12
URBROJ: 613-02-01-13-6

Zagreb, 5. rujna 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA OBRANE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva obrane (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 4. travnja do 5. rujna 2013.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Ministarstvo obavlja poslove propisane Zakonom o obrani (Narodne novine 33/02, 58/02, 76/07 i 153/09), Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine 33/02, 58/02, 175/03, 136/04, 76/07, 88/09 i 124/09), Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12 i 39/13), te poslove određene odlukama Predsjednika Republike Hrvatske i Vrhovnog zapovjednika oružanih snaga Republike Hrvatske.

Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske uređena je služba u Oružanim snagama Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Oružane snage), činovi i dodjela činova, promaknuća i druga statusna pitanja, te prava i obveze pripadnika Oružanih snaga. Služba u Oružanim snagama podrazumijeva obavljanje vojnih i drugih stručnih poslova u postrojbama, zapovjedništvima i ustanovama Oružanih snaga. Pripadnici Oružanih snaga su djelatne vojne osobe, te državni službenici i namještenici.

Zakonom o obrani uređeno je obrambeno ustrojstvo i funkcioniranje obrambenog sustava Republike Hrvatske, nadležnosti tijela državne vlasti u području obrane, upravljanje, rukovođenje, zapovijedanje i demokratski nadzor nad Oružanim snagama, dužnosti i prava građana u obrani suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove vezane uz planiranje i normativno uređenje obrambenog sustava Republike Hrvatske; definiranje, usklađivanje, razvijanje i provođenje obrambene politike; izradu Strategije obrane i drugih strateških dokumenata; procjenu ratnih i drugih opasnosti; međunarodnu vojnu suradnju i suradnju s međunarodnim obrambenim organizacijama; izradu i usklađivanje planova vojne i civilne obrane; sudjelovanje u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru; dužnosti i prava građana u obrani; novačenje, popunu i mobilizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske, tijela i organizacija; izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga; ustrojavanje, opremanje, naoružanje, razvoj i uporabu Oružanih snaga; sudjelovanje Oružanih snaga u aktivnostima izvan granica Republike Hrvatske; materijalno zbrinjavanje Oružanih snaga; osiguranje i čuvanje pričuva materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga; proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme; obavještajne, protuobavještajne i sigurnosne poslove od interesa za obranu i obrambeni sustav Republike Hrvatske; sigurnost i zaštitu tajnih podataka obrane; komunikacijski i informacijski sustav za potrebe obrane; profesionalni razvoj, statusna i druga pitanja djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga; obrazovni sustav Oružanih snaga, znanstvenu i istraživačku djelatnost; zdravstvenu zaštitu pripadnika Oružanih snaga; inspekciju i nadzor nad obrambenim sustavom i spremnošću zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga, te financiranje obrane.

Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti, te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 26/12 i 112/12), utvrđeno je unutarnje ustrojstvo Ministarstva, nazivi upravnih organizacija i drugih ustrojstvenih jedinica, njihov djelokrug i način upravljanja, te okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba. Za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva ustrojene su sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra; Glavno tajništvo; Samostalni odjel za unutarnju reviziju; Samostalna služba za vojni zračni promet; Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo; Samostalni sektor za javnu nabavu; Uprava za obrambenu politiku; Uprava za ljudske resurse; Uprava za materijalne resurse; Uprava za informacijske sustave, financije i proračun; Inspektorat obrane, te Samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj. Okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva dan je u tablici koja čini sastavni dio Uredbe. Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva donesen je u svibnju 2012.

U okviru Ministarstva ustrojen je Glavni stožer Oružanih snaga kao združeno tijelo nadležno za zapovijedanje, pripremu i uporabu Oružanih snaga. Unutarnje ustrojstvo Glavnog stožera Oružanih snaga propisano je posebnom odlukom Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga, na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra.

Zakonski predstavnik Ministarstva je ministar Ante Kotromanović. Koncem 2012. u Ministarstvu je bilo 19 123 zaposlenika, od čega 3 344 državnih službenika i namještenika, 15 771 djelatnih vojnih osoba, te osam dužnosnika.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2012. je iznosio 4.828.051.470,00 kn. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014., financijski plan Ministarstva je smanjen za 0,4% te iznosi 4.807.874.160,00 kn. Izvori financiranja su, osim iz državnog proračuna, planirani iz pomoći od inozemnih vlada, prihoda za posebne namjene, te vlastitih prihoda.

Rashodi su planirani za provedbu programa Zaštita suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske u visini 89,7% planiranih sredstava, Doprinos kolektivnoj obrani i međunarodnoj sigurnosti u visini 8,1%, te za program Ostale zadaće oružanih snaga u visini 2,2% planiranih sredstava. Rashodi za financiranje navedenih programa su ostvareni u iznosu 4.769.480.180,00 kn. Vrijednosno značajniji su ostvareni za provedbu aktivnosti Funkcioniranje oružanih snaga u iznosu 2.867.767.956,00 kn, Opremanje i modernizacija u iznosu 741.647.761,00 kn, Upravni i opći poslovi u iznosu 541.605.353,00 kn (unutar programa Zaštita suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske), te za provedbu aktivnosti Troškovi mirovnih misija u iznosu 323.472.307,00 kn (unutar programa Doprinos kolektivnoj obrani i međunarodnoj sigurnosti).

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno za 2013. i 2014. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2013. u iznosu 4.734.392.000,00 kn, te za 2014. u iznosu 4.781.200.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza i Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 4.812.506.939,00 kn, što je za 220.791.722,00 kn ili 4,4% manje u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su za 2012. ostvareni za 4.632.779,00 kn ili 0,1% više od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	4.982.844.608,00	4.769.017.697,00	95,7
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	6.283.784,00	5.797.761,00	92,3
3.	Prihodi od imovine	132.025,00	5.758,00	4,4
4.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	35.555.904,00	19.042.925,00	53,6
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.482.340,00	18.642.798,00	219,8
Ukupno		5.033.298.661,00	4.812.506.939,00	95,6

Prihodi iz državnog proračuna se odnose na prihode ostvarene za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 4.752.853.770,00 kn, te na prihode ostvarene za financiranje ugovornih obveza u iznosu 16.163.927,00 kn (za otplatu glavnice primljenog robnog zajma od trgovačkog društva).

Prihodi za financiranje rashoda poslovanja su ostvareni za financiranje rashoda za zaposlene u iznosu 2.703.501.885,00, materijalnih rashoda u iznosu 1.966.193.343,00 kn, financijskih rashoda u iznosu 73.786.925,00 kn, naknada građanima i kućanstvima u iznosu 9.247.053,00 kn, te za naknade šteta fizičkim i pravnim osobama u iznosu 124.564,00 kn.

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države se odnose na kapitalne pomoći od inozemnih vlada u iznosu 13.141.437,00 kn, te tekuće pomoći u iznosu 5.901.488,00 kn. Vrijednosno značajnija kapitalna pomoć ostvarena u iznosu 10.346.092,00 kn se odnosi na raznu vrstu opreme (radio i TV prijemnici, komunikacijska oprema, robot za dekontaminaciju eksplozivnih naprava, uređaj za noćno motrenje, letačke kacige i drugo) koju je Ministarstvo zaprimilo tijekom 2012. od Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

Kapitalna pomoć je ostvarena na temelju Sporazuma iz svibnja 1994. o gospodarskoj, tehničkoj i srodnoj pomoći između Vlade Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država. Nabavu imovine financira Vlada Sjedinjenih Američkih Država kroz Program 1206 (potpora zemljama koje sudjeluju u operacijama stabilizacije). Tekuća pomoć ostvarena u iznosu 5.901.488,00 kn (protuvrijednost 1.000.000,00 USD) se odnosi na novčanu pomoć dobivenu na temelju sporazuma o američkoj donaciji namijenjenoj uništavanju viška neperspektivnih sredstava i podizanja razine sigurnosti skladišta ubojito borbenih sredstava Oružanih snaga Republike Hrvatske prema NATO standardima.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine se najvećim dijelom, u iznosu 18.323.951,00 kn, odnose na prihode od prodaje stanova ostvarene u iznosu 11.346.651,00 kn u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo, te na prihode u iznosu 6.977.300,00 kn ostvarene na temelju ugovora o zajedničkom ulaganju u opremu radarskog sustava FPS-117 zaključenog u listopadu 2012. između Ministarstva i Hrvatske kontrole zračne plovidbe.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga (vlastiti prihodi) i prihodi od donacija se najvećim dijelom odnose na vlastite prihode ostvarene od pružanja usluga prehrane i smještaja u ugostiteljskim objektima u vlasništvu Ministarstva (usluga smještaja u pansionima, prehrane u restoranima).

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 4.769.480.180,00 kn, što je za 268.132.353,00 kn ili 5,3% manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi i izdaci su za 2012. ostvareni za 38.393.980,00 kn ili 0,8% manje od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	2.902.852.910,00	2.718.610.316,00	93,7
2.	Materijalni rashodi	2.054.582.094,00	1.958.112.696,00	95,3
3.	Financijski rashodi	46.540.682,00	69.226.876,00	148,7
4.	Naknade građanima i kućanstvima, na temelju osiguranja i druge naknade	8.880.201,00	6.918.809,00	77,9
5.	Ostali rashodi	8.592.719,00	447.556,00	5,2
6.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	16.163.927,00	16.163.927,00	100,0
Ukupno		5.037.612.533,00	4.769.480.180,00	94,7
Višak prihoda i primitaka			43.026.759,00	
Manjak prihoda i primitaka		4.313.872,00		

Višak prihoda za 2012. iskazan je u iznosu 43.026.759,00 kn. Manjak prihoda i primitaka prenesen iz ranijih godina iskazan je u iznosu 66.668.130,00 kn, te ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 23.641.371,00 kn.

Rashodi za zaposlene se odnose na plaće u iznosu 2.117.490.683,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 509.049.176,00 kn, te na druge rashode za zaposlene u iznosu 92.070.457,00 kn (jubilarne nagrade, regres, darovi djeci, otpremnine, te naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj). Plaće se odnose na plaće za redovan rad u iznosu 2.096.432.442,00 kn, plaće u naravi u iznosu 19.135.143,00 kn (dopunsko zdravstveno osiguranje), te na plaće za prekovremeni rad u iznosu 1.923.098,00 kn. Plaće za prekovremeni rad čine 0,1% udjela ukupnih rashoda za zaposlene i manje su za 2.628.248,00 kn ili 57,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Materijalni rashodi se odnose na rashode za materijal i energiju u iznosu 1.088.928.243,00 kn, usluge u iznosu 474.412.298,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 329.873.708,00 kn, te na druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu 64.898.447,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za materijal i energiju se odnose na nabavu vojne opreme (najvećim dijelom na nabavu borbenih oklopnih vozila i pripadajuće opreme, te jurišne puške) u iznosu 796.474.920,00 kn (što čini 73,1% rashoda za materijal i energiju), rashode za energiju u iznosu 185.447.783,00 kn, te na rashode za nabavu službene, radne i zaštitne odjeće i obuće u iznosu 40.318.352,00 kn (najvećim dijelom se odnosi na nabavu vojnih odora i obuće). Navedeni rashodi su najvećim dijelom ostvareni unutar aktivnosti Opremanje i modernizacija, Funkcioniranje oružanih snaga i Obuka ostale aktivnosti Oružanih snaga (Program Zaštita suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske), te unutar aktivnosti Troškovi mirovnih misija (program Doprinos kolektivnoj obrani i međunarodnoj sigurnosti). Rashodi za nabavu vojne opreme su ostvareni manje za 39.680.173,00 kn ili 4,7% u odnosu na prethodnu godinu u skladu s ugovorenom dinamikom isporuke. Rashodi za nabavu službene, radne i zaštitne odjeće i obuće su ostvareni manje za 26.778.353,00 kn ili 39,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge se odnose na nabavu usluga tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 143.631.331,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 101.765.240,00 kn, komunalne usluge u iznosu 54.631.395,00 kn, te na nabavu drugih usluga u iznosu 139.199.042,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu su manji za 78.490.451,00 kn ili 14,2%.

Rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja su ostvareni u iznosu 143.631.330,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu su ostvareni manje za 29.051.347,00 kn ili 16,8%. Vrijednosno značajniji se odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja zrakoplova s naoružanjem u iznosu 67.223.816,00 kn, te brodova i plovila u iznosu 22.162.474,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza se odnose na usluge prijevoza na posao i s posla djelatnih vojnih osoba u iznosu 52.757.089,00 kn, te za korištenje digitalnih vodova u iznosu 12.230.225,00 kn. Rashodi za komunalne usluge su ostvareni manje za 11.501.739,00 kn ili 17,4% u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni su manje iz razloga što je tijekom 2012., kao i u prethodnim razdobljima, nadležnim tijelima državne uprave (Agenciji za upravljanje državnom imovinom) i ministarstvima, predan na upravljanje i korištenje dio stanova, poslovnih prostora i vojnih nekretnina, a dio stanova i garaža je prodan. Vrijednosno značajniji rashodi za druge usluge se odnose na usluge prehrane i smještaja u iznosu 121.247.309,00 kn.

Vrijednosno značajnije naknade troškova zaposlenima se odnose na naknade za rad na terenu u inozemstvu u iznosu 241.220.918,00 kn, što čini 73,1% naknada troškova zaposlenima. Odnose se na sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama i operacijama. Najvećim dijelom, u iznosu 192.360.987,00 kn se odnose na mirovnu misiju ISAF KABUL u Afganistanu.

Vrijednosno značajniji drugi nespomenuti rashodi poslovanja se odnose na rashode za međunarodne članarine u iznosu 35.753.636,00 kn, te na premije osiguranja zaposlenika u iznosu 22.977.623,00 kn (za pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske koji sudjeluju u mirovnim operacijama i druge zaposlenike Ministarstva). Rashodi za međunarodne članarine se najvećim dijelom, u iznosu 30.316.708,00 kn, odnose na sredstva koja se uplaćuju u NATO vojni proračun za vođene operacije, za zapovjednu strukturu u NATO, te za doprinos Republike Hrvatske u NATO sigurnosno investicijskom programu.

Vrijednosno značajniji financijski rashodi ostvareni u iznosu 66.727.937,00 kn se odnose na rashode za sudske presude, odnosno glavnicu u iznosu 54.358.933,00 kn, kamate u iznosu 9.247.610,00 kn, naknade po sudskim postupcima u iznosu 2.262.943,00 kn, te rentu u iznosu 858.451,00 kn. U odnosu na 2011., financijski rashodi su ostvareni više za 22.686.194,00 kn ili 48,7%, a odnose se na ostvarene rashode za radne sporove koji su u prosincu 2012. preknjiženi s računa rashoda za zaposlene na račun financijskih rashoda.

Vrijednosno značajniji ostali rashodi ostvareni u iznosu 318.846,00 kn se odnose na kapitalne donacije neprofitnim organizacijama i udrugama (udrugama hrvatskih branitelja, veterana i dragovoljaca domovinskog rata, izviđačima, planinarskom društvu i drugima je donirana vojnička odjeća, vojnički kreveti, podnice, madraci i drugo).

Izdaci za nabavu nefinancijske imovine se odnose na otplatu zadnjeg obroka robnog kredita na temelju ugovora zaključenog u prethodnom razdoblju s trgovačkim društvom za nabavu borbenih oklopnih vozila.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance, na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 48.494.594.956,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2012.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	1.088.213.867,00	47.260.308.188,00	4.342,9
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	0,00	29.049.590.264,00	-
1.2.	Građevinski objekti	439.798.800,00	7.341.924.356,00	1.669,4
1.3.	Postrojenja i oprema	0,00	8.540.965.545,00	-
1.4.	Prijevozna sredstva	644.998.294,00	1.243.647.142,00	192,8
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	3.279.665,00	0,00	-
1.6.	Druga nefinancijska imovina	137.108,00	1.084.180.881,00	-
2.	Financijska imovina	592.195.381,00	1.234.286.768,00	208,4
2.1.	Novčana sredstva	5.863.401,00	5.148.238,00	87,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	81.283.646,00	65.180.274,00	80,2
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	126.345.586,00	119.906.473,00	94,9
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	31.521.627,00	31.908.118,00	101,2
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	115.193.792,00	779.051.516,00	676,3
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	728.358,00	23.084.215,00	3.169,4
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	231.258.971,00	210.007.934,00	90,8
	Ukupno imovina	1.680.409.248,00	48.494.594.956,00	2.885,9
3.	Obveze	341.402.664,00	271.723.476,00	79,6
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	324.745.338,00	271.723.476,00	83,7
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	16.163.927,00	0,00	-
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	493.399,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	1.339.006.584,00	48.222.871.480,00	3.601,4
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	1.680.409.248,00	48.494.594.956,00	2.885,9

Podaci o vrijednosti nefinancijske imovine iskazani početkom razdoblja u poslovnim knjigama i Bilanci nisu istovjetni. Vrijednost zemljišta, licenci, postrojenja i opreme, knjiga, ulaganja u računalne programe, zaliha sitnog inventara, postrojenja i opreme u pripremi, te vrijednost zaliha za obavljanje djelatnosti iskazana je u poslovnim knjigama, a nije iskazana u Bilanci. Koncem 2012. vrijednost imovine je veća za 46.814.185.708,00 kn ili 2.785,9% u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Prema navodima iz Bilješki uz Bilancu, veliko odstupanje u odnosu na početno stanje najvećim dijelom je nastalo iz razloga što u financijskim izvještajima za prethodno razdoblje nije iskazana vrijednost dijela nefinancijske imovine evidentirane u glavnoj knjizi. Navedeno se osobito odnosi na vrijednost zemljišta.

Ukupna potraživanja su iskazana koncem 2012. u iznosu 987.222.478,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 779.051.516,00 kn, potraživanja za dane zajmove u iznosu 119.906.473,00 kn, depozite, jamčevne pologe, potraživanja od zaposlenih, za više plaćene poreze i ostalo u iznosu 65.180.274,00 kn, te na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 23.084.215,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom godine, ukupna potraživanja su veća za 663.671.096,00 kn ili 205,1%, a povećanje se najvećim dijelom odnosi na potraživanja za prihode poslovanja i potraživanja od prodaje nefinancijske imovine.

U okviru potraživanja za prihode poslovanja, značajno povećanje u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. se odnosi na evidentirana potraživanja od prodaje stanova prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo (Narodne novine 43/92, 69/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 11/96, 11/97, 68/98, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02). Potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo iskazana u ukupnom iznosu 651.899.276,00 kn (glavnica 644.594.505,00 kn, kamate 7.304.771,00 kn), do konca 2011. nisu bila evidentirana u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima Ministarstva. U 2012., spomenuta potraživanja evidentirana su u glavnoj knjizi na temelju dostavljenih podataka Službe za nekretnine koja vodi analitičke evidencije.

Povećanje u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. u okviru potraživanja od prodaje nefinancijske imovine, najvećim dijelom se odnosi na potraživanja od prodaje strateških zaliha u iznosu 17.949.820,00 kn, te na potraživanja od prodaje stanova u iznosu 4.807.415,00 kn. Strateške zalihe su prodane u skladu s odredbama Pravilnika o prodaji neperspektivnih sredstava naoružanja i vojne opreme MO i OS RH (Narodne novine 95/02), a stanovi prema Odluci o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (Narodne novine 116/11).

Potraživanja za dane zajmove se odnose na potraživanja za dugoročne stambene kredite zaposlenima koji se realiziraju putem poslovne banke. Dospijeće zajma je koncem srpnja 2027. U odnosu na stanje iskazano početkom 2012., navedeno potraživanje je manje za 6.439.113,00 kn ili 5,1% radi otplate glavnice, te obračuna tečajnih razlika.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, za više plaćene poreze i ostalo su iskazana manje za 16.103.372,00 kn ili 19,8% u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjena potraživanja za dane predujmove za robu i usluge i potraživanja od zaposlenih.

Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda se odnose na plaće i naknade zaposlenima za prosinac 2012. isplaćene početkom siječnja 2013.

Od ukupno iskazanih potraživanja, dospjela su potraživanja u iznosu 176.320.766,00 kn, a nedospjela u iznosu 810.901.712,00 kn. Od ukupnih dospjelih potraživanja, najveći udjel čine potraživanja od imovine 85.094.400,00 kn (48,3%) u okviru kojih su najznačajnija potraživanja za najam poslovnog prostora u iznosu 48.705.709,00 kn i potraživanja za stanarine i garažnine u iznosu 31.373.467,00 kn.

U okviru nedospjelih potraživanja, najznačajnija u iznosu 651.899.275,00 kn se odnose na potraživanja od prodaje stanova prema Zakonu o prodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, te na dugoročne zajmove neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu u iznosu 118.518.060,00 kn (potraživanja od zaposlenika za dane dugoročne stambene kredite koji se realiziraju preko poslovne banke, s dospijećem zajma koncem 2027.).

Koncem 2012. ukupne obveze su iznosile 271.723.476,00 kn. Odnose se na obveze za zaposlene u iznosu 207.725.591,00 kn (plaće i naknade za prosinac 2012. isplaćene u siječnju 2012.), za materijalne rashode u iznosu 41.692.723,00 kn, za naknade građanima i kućanstvima u iznosu 75.733,00 kn (obveze za školarine), za financijske rashode (zatezne kamate) u iznosu 27.109,00 kn, te na druge obveze u iznosu 22.202.320,00 kn (značajnije u iznosu 20.684.198,00 kn se odnose na bolovanja preko 42 dana, ozljede na radu i konačni obračun poreza na dohodak). U odnosu na stanje iskazano početkom godine, ukupne obveze su manje za 69.679.188,00 kn ili 20,4%, a što se najvećim dijelom odnosi na smanjene obveze za materijalne i financijske rashode, te obveze za kredite i zajmove. Zadnja rata robnog kredita iskazana početkom godine u iznosu 16.163.927,00 kn je podmirena u 2012., te koncem godine nema iskazanih obveza za kredite i zajmove.

Od ukupnih obveza, na dospjele obveze se odnosi 28.987.171,00 kn, a na nedospjele 242.736.305,00 kn. Vrijednosno značajnije dospjele obveze u iznosu 18.329.519,00 kn se odnose na obveze po osnovi isplaćenih naknada za vrijeme bolovanja preko 42 dana na teret HZZO-a u iznosu 14.605.344,00 kn, te ozljede na radu u iznosu 3.724.175,00 kn, na rješavanje kojih Ministarstvo nema utjecaja. Nedospjele obveze se najvećim dijelom odnose na obveze po osnovi plaće i naknada za prosinac 2012. u iznosu 207.725.591,00 kn i obveze za materijalne rashode u iznosu 35.766.389,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka, te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Provjereno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnih pokazatelja, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodne godine i s podacima iz financijskog plana radi utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektronskim medijima i tisku.

Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je primjena zakona, pravila, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Obavljena je provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, ulazni računi, dokumentacija u vezi s ostvarivanjem prihoda, provođenjem postupaka javne nabave i izvršenjem zaključenih ugovora, te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori (pomoćnica ministra za informacijske sustave, financije i proračun, načelnik samostalnog sektora za javnu nabavu, voditelj službe za planiranje, nabave i prodaju, voditeljica službe za financijske i računovodstvene poslove, voditeljica odjela za knjigovodstvo i financijsko izvješćivanje, voditeljica odjela za računalnu i informatičku potporu i drugi) i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima (postupak ugovaranja fiksne telefonije, prenesene obveze, potencijalne obveze, primljene donacije, kapitalne pomoći, provođenje Akcijskog plana i drugo).

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Ministarstva za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je naložio pri sastavljanju financijskih izvještaja pridržavati se odredbi Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 32/11). Također je naložio obavljanje ispravka vrijednosti za vojnu nefinancijsku imovinu, te evidentiranje potraživanja za dane predujmove za nabavu roba i usluga u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11). Nadalje, naložio je obavljati popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, te dostavljati podatke o imovini i knjigovodstvenoj vrijednosti Agenciji za upravljanje državnom imovinom u skladu s odredbama Uredbe o Registru državne imovine (Narodne novine 55/11). Izrazio je mišljenje da je posebnu pozornost potrebno posvetiti izgradnji jedinstvenog informatičkog sustava, čime bi bilo omogućeno efikasnije upravljanje proračunskim sredstvima, jer veći broj postojećih i nepovezanih informatičkih sustava ne funkcionira na odgovarajući način. Državni ured za reviziju je naložio postupati u skladu s Napatkom o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske i Uputom o načinu evidentiranja stvorenih financijskih obveza putem narudžbenica u sustavu Ministarstva, odnosno Oružanih snaga i evidencije realizacije ugovora s dobavljačima. Također je naložio postupiti u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Hrvatske vezano uz objavu obrasca Pregleda ugovora. Naložio je provesti analizu internih akata koji reguliraju područje nabave, njihovo usklađenje sa zakonskim odredbama i međusobno, kako bi se otklonile nejasnoće koje dovode do različitog tumačenja odredbi internih akata. Nadalje, naložio je uspostavljanje odgovarajućeg informatičkog sustava koji bi omogućio cjelovito praćenje provedenih postupaka javne nabave i zaključenih ugovora, te praćenje izvršenja ugovora.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno, a koji se odnose na nepravilnosti utvrđene revizijom za 2011. kao i za prethodna razdoblja.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- sastavljen je popis osoba ovlaštenih za naručivanje roba, usluga i radova putem narudžbenica,
- podaci iz glavne knjige koji se odnose na potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu na temelju odredbi Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo su usklađeni sa analitičkim evidencijama, te iskazani u financijskim izvještajima.

Nalozi u postupku izvršenja:

- Ministarstvo je i u 2012., kao i u prethodnim razdobljima, poduzimalo aktivnosti za učinkovitije upravljanje nekretninama. Na upravljanje tijelima državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave je predano osam poslovnih prostora i 30 vojnih nekretnina, prodano je 70 stanova i pet garaža, a dva stana su dana na korištenje Ministarstvu branitelja. Dio stanova i garaža je u ranijem razdoblju prodan na temelju odredbi Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, a dio je u 2012. prodan na temelju Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane.

- poslovanje Ministarstva se i u 2012. odvijalo putem više nepovezanih informatičkih sustava. U tijeku je provedba druge faze realizacije projekta «Integracija informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice s informacijskim sustavima za upravljanje financijama u područnim riznicama», čime je podržan koncept postupnog stvaranja jedinstvenog informatičkog sustava Ministarstva. Na taj način su postavljeni temelji za daljnje povezivanje s poslovnim procesima nabave i drugim poslovnim procesima koji uključuju upravljanje ljudskim i materijalnim resursima, te efikasnije upravljanje proračunskim sredstvima. U skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, predviđeni rok za realizaciju je kolovoz 2013.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- analitičke evidencije potraživanja za zakup poslovnih prostora, najam stanova i garaža nisu usklađene s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi. Navedeno je utvrđeno i u revizijama za prethodna razdoblja, radi čega je Ministarstvo donijelo Akcijski plan otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom Državnog ureda za reviziju za 2010. Akcijski plan je donesen u svibnju 2012., s krajnjim rokom izvršenja utvrđenih aktivnosti do konca srpnja 2013. Do navedenog roka, navedene aktivnosti nisu izvršene.
- stope ispravka vrijednosti za vojnu nefinancijsku imovinu nisu utvrđene, te se ne obavlja ispravak vrijednosti u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu,
- Ministarstvo je obavilo popis licenci, ali popis imovine i obveza i dalje nije cjelovit odnosno vrijednost imovine nije u cijelosti procijenjena, te Agenciji za upravljanje državnom imovinom nisu dostavljeni podaci o imovini i knjigovodstvenoj vrijednosti za potrebe Registra državne imovine,
- propisana mjesečna izvješća i evidencije tijela zaduženih za materijalno financijsko poslovanje i dalje se ne dostavljaju na način kako je određeno Uputom čelnika o načinu evidentiranja stvorenih financijskih obveza putem narudžbenica u sustavu Ministarstva, odnosno Oružanih snaga, te evidencije realizacije ugovora s dobavljačima iz siječnja 2010.,
- analiza internih akata koji reguliraju područje nabave, te njihovo usklađenje sa zakonskim odredbama i međusobno, kako bi se otklonile nejasnoće koje dovode do različitog tumačenja odredbi internih akata, nije provedena,
- odgovarajući informatički sustav koji bi omogućio praćenje izvršenja ugovora o javnoj nabavi nije uspostavljen.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze, upravljanje nekretninama i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na računovodstveno poslovanje, te na postupke javne nabave.

1. Računovodstveno poslovanje

1.1. Ministarstvo je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Ustrojena je glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige, sastavljeni su svi propisani financijski izvještaji i dostavljeni nadležnim institucijama u rokovima, kako je propisano odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Revizijom su utvrđene nepravilnosti, koje su bile utvrđene i revizijom za prethodna razdoblja.

- Poslovne knjige

U revizijama za prethodna razdoblja uočeno je da se u pojedinim slučajevima rashodi i obveze ne iskazuju uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka poslovnog događaja. U 2012. rashodi iskazani u iznosu 56.587.010,00 kn nisu evidentirani uz primjenu modificiranog načela, što nije u skladu s odredbom članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, kojom je propisano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Navedeni rashodi odnose se na 2012., a evidentirani su u poslovnim knjigama za 2013.

Analitičke evidencije potraživanja za zakup poslovnih prostora, najam stanova i garaža nisu usklađene s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi. Navedeno je utvrđeno i u revizijama za prethodna razdoblja, radi čega je Ministarstvo donijelo Akcijski plan otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom Državnog ureda za reviziju za 2010. za utvrđivanje stanja potraživanja za zakup poslovnih prostora, stanarina i garažnina, te stanja potraživanja na temelju obročne otplate prodaje stanova (dalje u tekstu: Akcijski plan). Akcijski plan je donesen u svibnju 2012., s krajnjim rokom izvršenja utvrđenih aktivnosti do konca srpnja 2013. Do navedenog roka, navedene aktivnosti nisu izvršene.

U ranijim razdobljima su dani predujmovi za nabavu roba i usluga, za koje Ministarstvo nema odgovarajuće knjigovodstvene dokumentacije (računi, zapisnici o primopredaji i drugo), na temelju koje se u poslovnim knjigama treba zatvoriti potraživanja za dane predujmove. Iz evidencija danih predujmova utvrđeno je da se od ukupno iskazanih potraživanja za dane predujmove u iznosu 37.255.185,00 kn, na predujmove dane u prethodnim razdobljima (s dospijanjem od 1995. do konca 2011.) odnosi 15.787.915,00 kn ili 42,4%.

Tijekom 2012. i u prethodnom razdoblju su provođene određene aktivnosti na usklađenju podataka vezano uz potraživanja za dane predujmove za robu i usluge, ali nisu bile dovoljno učinkovite jer je iznos iskazanih potraživanja i dalje značajan.

Ministarstvo je u 2011. započelo s aktivnostima na reorganizaciji materijalnog knjigovodstva donošenjem Prijedloga rješenja evidencija i praćenja stanja materijalne imovine, uključujući i definiranje stopa ispravka vrijednosti vojne nefinancijske imovine. Sastavni dio navedenog Prijedloga čini plan provođenja aktivnosti s utvrđenim okvirnim rokom izvršenja do konca 2011. Rok je na zahtjev pojedinih izvršitelja provođenja aktivnosti, zbog obima posla (Ministarstvo raspolaže značajnom količinom nefinancijske imovine), produžen do konca lipnja 2012.

Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo do dana obavljanja revizije (lipanj 2013.) nije provelo utvrđene aktivnosti, zbog čega nisu utvrđene stope ispravka vrijednosti vojne nefinancijske imovine, te se u 2012. ispravak vrijednosti navedene imovine nije obavljao. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 59. stavak 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Navedenom odredbom je propisano da se ispravak vrijednosti vojne nefinancijske imovine provodi po stopama koje odlukom utvrđuje čelnik ministarstva uz suglasnost Ministarstva financija.

U poslovnim knjigama, u okviru izvanbilančnih zapisa, iskazane su obveze za sudske sporove u tijeku u iznosu 32.397.930,00 kn (tužbe dobavljača u iznosu 26.020.946,00 kn, te građana i zaposlenika u iznosu 6.376.984,00 kn), a nisu iskazane u Bilanci i Bilješkama uz financijske izvještaje. Odredbom članka 16. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu je propisano da Bilješke uz Bilancu, između ostaloga, sadrže i Pregled drugih ugovornih odnosa (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku i slično) koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina.

Državni ured za reviziju i nadalje nalaže evidentiranje rashoda i obavljanje ispravka vrijednosti vojne nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže se uskladiti podatke o potraživanjima iz analitičke evidencije i glavne knjige, te poduzimati aktivnosti na usklađivanju podataka vezano za potraživanja za dane predujmove. S obzirom da se radi o obvezama koje u budućnosti mogu utjecati na promjene u Bilanci, Državni ured za reviziju predlaže iskazivanje izvanbilančnih zapisa u Bilanci i Bilješkama.

- Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2012. i dalje nije cjelovit. Stanovi, garaže, poslovni prostori i vojne nekretnine nisu popisani fizički, nego se na temelju ranije utvrđenog stanja i promjena tijekom godine iskazanih u poslovnim knjigama utvrđuje stanje koncem godine. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je određeno da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance, a podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Agenciji za upravljanje državnom imovinom za potrebe vođenja Registra državne imovine, nisu dostavljeni podaci o imovini i vrijednosti, što nije u skladu s odredbama Uredbe o Registru državne imovine. Spomenutom Uredbom je propisano da su sva tijela državne vlasti, zavodi i pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i drugi korisnici državnog proračuna, dužni do 31. siječnja svake godine Agenciji dostaviti podatke sa stanjem na 31. prosinca prethodne godine, o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste, o nekretninama u svome vlasništvu, kao i o svim drugim nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju.

Također, sve podatke o promjenama u stjecanju i raspolaganju navedenim nekretninama, dužni su dostaviti najkasnije u roku 30 dana od svake promjene.

Državni ured za reviziju nalaže postupati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, te Uredbe o Registru državne imovine.

- 1.2. *Ministarstvo prihvaća naloge Državnog ureda za reviziju kojima se nalaže evidentiranje rashoda i obavljanje ispravka vrijednosti vojne nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, usklađenje podataka o potraživanjima iz analitičke evidencije i glavne knjige, te poduzimanje aktivnosti na usklađivanju podataka vezano uz potraživanja za dane predujmove. Također, prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju vezano uz obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, te dostavljanje podataka o imovini Agenciji za upravljanje državnom imovinom u skladu s odredbama Uredbe o Registru državne imovine.*

Ministarstvo obrazlaže da već postupa po navedenim nalozima. Rashode evidentira uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela, a rashodi koji se odnose na 2012. su iznimno evidentirani u 2013., jer je dokumentacija vezana uz nastale rashode zaprimljena nakon zaključenja knjiženja poslovnih promjena za 2012. Vezano uz usklađenje analitičke evidencije potraživanja za zakup poslovnih prostora, najam stanova i garaža s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi, navodi da je Ministarstvo u svibnju 2012. donijelo Akcijski plan otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom Državnog ureda za reviziju za 2010. za utvrđivanje stanja potraživanja za zakup poslovnih prostora, stanarina i garažnina, te stanja potraživanja na temelju obročne otplate prodaje stanova (dalje u tekstu: Akcijski plan). Obrazlaže da navedeni plan nije u potpunosti proveden u zadanim rokovima radi nedostataka djelatnika u ustrojstvenim jedinicama nositeljima izvršenja utvrđenih aktivnosti, jer su postojeći djelatnici već preopterećeni opsežnim redovitim i izvanrednim poslovima i zadaćama. Također navodi da je Ministarstvo, s ciljem nastavka izvršavanja utvrđenih aktivnosti, donijelo u kolovozu 2013. Izmjenu Akcijskog plana, a kojim su produljeni rokovi izvršenja preostalih aktivnosti uz angažiranje dodatnog broja djelatnika. Također, nastavljaju se aktivnosti na usklađenju podataka vezano uz potraživanja za dane predujmove za robu i usluge, s naglaskom na rješavanju predujmova danih u prethodnim razdobljima, s dospijećem od 1995. do kraja 2011.

2. Postupci javne nabave

- 2.1. Planom nabave za 2012. je planirana nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 1.577.251.707,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost, a nabavljene su robe, usluge i radovi u vrijednosti 1.442.495.607,00 kn. Plan nabave, te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma su sastavljeni i objavljeni na internetskim stranicama Ministarstva u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11 i 83/13). Ministarstvo je sastavilo Izvešće o javnoj nabavi u 2012., te ga dostavilo središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave.

Prema podacima iz Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, te iz Izvješća o javnoj nabavi u 2012., Ministarstvo je zaključilo 991 ugovor o nabavi roba, usluga i radova u vrijednosti 476.854.770,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost.

Nakon provedenih postupaka javne nabave, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, zaključena su 133 ugovora za nabavu roba, usluga i radova u vrijednosti 84.282.485,00 kn, 614 godišnjih ugovora za nabavu roba, usluga i radova na temelju okvirnih sporazuma iz 2012. i prethodnih razdoblja u vrijednosti 342.702.110,00 kn, te 244 ugovora u vrijednosti 49.870.175,00 kn za nabavu roba, usluga i radova čija je procijenjena vrijednost nabave do 70.000,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost.

Nadalje, uz izuzeće od primjene Zakona o javnoj nabavi su nabavljene robe, usluge i radovi u vrijednosti 216.315.206,00 kn, te na temelju višegodišnjeg financiranja (uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske) u vrijednosti 749.325.631,00 kn.

Ministarstvo je poništilo 33 postupka javne nabave. Postupci javne nabave su poništeni jer nisu bile poznate okolnosti koje bi dovele do sadržajno bitno drugačijeg poziva na nadmetanje i/ili dokumentacije za nadmetanje, te jer je ukupna cijena najpovoljnije ponude bila veća od osiguranih sredstava za nabavu.

U skladu s ustrojstvom i organizacijom rada (Uredba o unutarnjem ustrojstvu i Pravilnik o unutarnjem redu, doneseni u veljači i svibnju 2012.), nositelj provedbe postupaka nabave roba, usluga i radova, te ugovaranja je Samostalni sektor za javnu nabavu. U skladu s Odlukom, nabava roba, radova i usluga se obavlja na temelju Plana nabave za 2012., odredbi Zakona o javnoj nabavi, te Naputka ministra o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske. Na temelju odredbi spomenutog Naputka, za praćenje, evidentiranje i kontrolu realizacije ugovora je odgovoran nositelj provedbe ugovora (tijelo zaduženo za materijalno financijsko poslovanje Ministarstva ili Oružanih snaga, kojem je u nadležnost stavljena provedba zaključenog ugovora). Također je određeno da su sve ustrojstvene jedinice koje sudjeluju u procesu provedbe nabave dužne prema dostavljenim obrascima izrađivati i dostavljati izvješća Samostalnom sektoru za javnu nabavu.

Prema evidenciji Sektora, u 2012. su izdane narudžbenice za nabavu roba i usluga u vrijednosti 162.892.698 00 kn s porezom na dodanu vrijednost (232.547.400,00 kn u 2011.), što je 10,3% ugovorenih nabava. Narudžbenice su izdane na temelju upute ministra o načinu evidentiranja stvorenih financijskih obveza putem narudžbenica u sustavu Ministarstva, odnosno Oružanih snaga i evidencije realizacije ugovora s dobavljačima. Uputom je određeno da su s ciljem jednoznačnog evidentiranja izdanih narudžbenica i realizacije zaključenih ugovora, tijela zadužena za materijalno financijsko poslovanje, odnosno osobe ovlaštene za potpisivanje narudžbenica, obvezne dostavljati u pisanom i elektroničkom obliku mjesečna izvješća tehničkim nositeljima za pojedini predmet nabave. Tehnički nositelji dostavljaju izvješća Samostalnom sektoru za javnu nabavu. Iako je revizijom za 2011. utvrđeno određeno poboljšanje u odnosu na prethodna razdoblja, dio ustrojstvenih jedinica i dalje nije postupao u skladu s navedenim Naputkom i Uputom, te nije dostavio mjesečna izvješća. Navedeno je preduvjet za cjelovito i efikasno praćenje izvršenja ugovora.

Također, Ministarstvo ne raspolaže odgovarajućim informatičkim sustavom, nego tehnički nositelji prikupljaju informacije od krajnjih korisnika o izvršenju ugovora i o broju izdanih narudžbenica u programu za tablično računanje, te ih elektroničkom poštom dostavljaju Sektoru, čime je otežano jednoobrazno prikupljanje podataka. Također se ukazuje na potrebu informatičkog povezivanja pojedinih ustrojstvenih cjelina (osobito Uprave za informacijske sustave, financije i proračun i Samostalnog sektora za javnu nabavu) radi što boljeg i učinkovitijeg praćenja izvršenja ugovornih obveza.

Državni ured za reviziju nalaže uspostavljanje učinkovitog sustava kontrola s ciljem cjelovitog i efikasnog praćenja izvršenja zaključenih ugovora. Nalaže se postupati u skladu s Naputkom o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske i Uputom o načinu evidentiranja stvorenih financijskih obveza putem narudžbenica u sustavu Ministarstva, odnosno Oružanih snaga i evidencije realizacije ugovora s dobavljačima.

- 2.2. *Ministarstvo prihvaća naloge Državnog ureda za reviziju vezano uz postupke javne nabave. Obrazlaže da će se uložiti dodatni naponi u cilju uspostavljanja učinkovitog sustava kontrola s ciljem cjelovitog i efikasnog praćenja izvršenja zaključenih ugovora, te da je uspostava odgovarajućeg informatičkog sustava jedini način stvaranja prave, kvalitetne informatičke podrške velikom sustavu kao što je Ministarstvo. Navodi da će se svim tehničkim nositeljima ukazati na obvezu redovitog i potpunog dostavljanja podataka o obvezama stvorenim putem narudžbenica budući da to proizlazi i iz Akcijskog plana Ministarstva obrane za otklanjanje nepravilnosti u stvaranju obveza putem narudžbenica u sustavu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2011. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijom za 2011., utvrđene nepravilnosti koje se odnose na neusklađenost podataka iskazanih u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, ispravak vrijednosti vojne nefinancijske imovine, popis imovine i obveza, usklađenost internih akata koji reguliraju područje javne nabave sa zakonskim odredbama i međusobno, na cjelovito praćenje izvršenja ugovora o nabavi roba, usluga i radova, ponovljene su i u 2012..
 - Rashodi u iznosu 56.587.010,00 kn koji se odnose na 2012., evidentirani su u poslovnim knjigama za 2013. Analitičke evidencije potraživanja za zakup poslovnih prostora, najam stanova i garaža nisu usklađene s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi. Nije pribavljena odgovarajuća knjigovodstvena dokumentacija na temelju koje bi se evidentiralo zatvaranje predujmova danih u prethodnim razdobljima za nabavu roba i usluga. S obzirom da stope ispravka vrijednosti nisu utvrđene, ne obavlja se ispravak vrijednosti vojne nefinancijske imovine. Popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2011. i dalje nije cjelovit. Stanovi, garaže, poslovni prostori i vojne nekretnine nisu popisani fizički, nego na temelju ranije utvrđenog stanja i promjena tijekom godine iskazanih u poslovnim knjigama. (točka 1. Nalaza)
 - Uspostavljeni sustavi kontrola u području javne nabave još uvijek nisu zadovoljavajući. Pojedine ustrojstvene jedinice nisu dostavile propisana mjesečna izvješća i evidencije realizacije ugovora s dobavljačima, u skladu s internim aktima Ministarstva, što je preduvjet za cjelovito i efikasno praćenje izvršenja ugovora. (točka 2. Nalaza)
4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove vezane uz planiranje razvitka sustava obrane, izradu i usklađivanje planova obrane i planova za druge izvanredne okolnosti, procjenu ratnih i drugih opasnosti, ustrojavanje, opremanje, naoružanje i razvitak hrvatske vojske, upravljanje i raspolaganje imovinom koja mu je povjerena, sustav vojne izobrazbe, mjere sigurnosti i zaštite tajnih podataka obrane, organiziranje posebnih veza za rukovođenje, planiranje i izradu mjera mobilizacije i pripravnosti, popunu i mobilizaciju oružanih snaga, tijela i organizacija, vojno školstvo, vojni sanitet, statusna i druga pitanja vojnih osoba, znanstveno-istraživački rad za potrebe obrane, sustav financiranja obrane, inspekcijske poslove obrane, te druge poslove. Koncem 2012. u Ministarstvu je bilo 19 123 zaposlenika, od čega 3 344 državnih službenika i namještenika, 15 771 djelatnih vojnih osoba, te osam dužnosnika. Zakonski predstavnik Ministarstva je Ante Kotromanović.

Sredstva za obavljanje djelatnosti su najvećim dijelom ostvarena iz državnog proračuna u iznosu 4.769.017.697,00 kn ili 99,8% ukupnih sredstava.

Ukupna potraživanja su koncem 2012. iskazana u iznosu 987.222.478,00 kn, što je za 663.671.096,00 kn ili 205,1% više u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. Od ukupno iskazanih potraživanja, dospjela su potraživanja u iznosu 176.320.766,00 kn, a nedospjela u iznosu 810.901.712,00 kn. Ukupne obveze su koncem 2012. iskazane u iznosu 271.723.476,00, što je za 69.679.188,00 kn ili 20,4% manje u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. Od ukupno iskazanih obveza, na dospjele obveze se odnosi 28.987.171,00 kn, a na nedospjele 242.736.305,00 kn.

Prihodi za 2012. su ostvareni u iznosu 4.812.506.939,00 kn, a rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 4.769.480.180,00 kn. Značajniji prihodi su ostvareni iz proračuna za financiranje aktivnosti: Funkcioniranje oružanih snaga u iznosu 2.837.300.238,00 kn, Opremanje i modernizacija u iznosu 735.876.154,00 kn, Upravni i opći poslovi u iznosu 535.467.793,00 kn, te Troškovi mirovnih misija u iznosu 323.472.307,00 kn. Vrijednosno značajniji su rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 2.718.610.316,00 kn, te materijalni rashodi ostvareni u iznosu 1.958.112.696,00 kn. Višak prihoda iznosi 43.026.759,00 kn. Manjak prihoda i primitaka prenesen iz ranijih godina iskazan je u iznosu 66.668.130,00 kn, te ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 23.641.371,00 kn.

Revizijom utvrđene nepravilnosti koje se odnose na računovodstveno poslovanje i postupke javne nabave, dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola, te su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja.